

С Т А Н О В И Щ Е

от доцент доктор **Мила Иванова Серафимова**, Военна академия

„Г. С. Раковски“, катедра „Психология и лидерство“

за дисертационния труд на **Жанет Георгиева Якимова**
на тема: „**КОМУНИКАЦИЯ ЗА ОСВЕДОМЕНО ОБЩЕСТВЕНО
РАЗБИРАНЕ (ОБЩЕСТВЕННОТО МНЕНИЕ ЗА ГМО)**“

за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по
професионално направление 3.5. Обществени комуникации и
информационни науки (Журналистика – Връзки с обществеността)

Жанет Якимова работи по актуалния проблем за комуникацията и общественото мнение относно генно модифицираните организми (ГМО), които предизвикват обществен дебат вече повече от 20 години. Като значимо достойнство на дисертационния труд можем да открийме факта, че авторът успява да запази нужните за всяко научно изследване дистанция и обективност, като не взема страна в спора за и против употребата на ГМО. Към обекта на изследването подхожда безпристрастно и с нужната научна методология.

Темата на дисертационния труд е в полето на формирането на общественото мнение по въпроси от социална значимост. Авторът защитава тезата за осведоменото обществено разбиране като ключ към успешната комуникация и спечелването на общественото доверие.

Конструирането на осведомено обществено разбиране като мост между комуникацията и общественото мнение е особено значимо изследователско поле в съвременната реалност. Свърхинформацията,

доминирането на противоречиви бизнес интереси, неетичните комуникационни практики са проблеми пред всеки, който работи в сферата на публичната комуникация, както и личен проблем на всеки потребител на информация. Тенденцията към глобална дезинформираност и социална неопределеност по общественозначими теми прави отделния човек неадекватен и неспособен на рационална реакция, а общественото мнение подвластно на манипулации и изкривявания.

В този смисъл дисертационният труд има стойност на изследване, което не е ангажирано само с комуникацията на генно модифицираните организми, а по-скоро с комуникацията на теми с обществена значимост.

Защитената от автора теза – че конструирането на осведомено обществено разбиране е от първостепенно значение за хармоничното протичане на процесите в социалната действителност, има своята валидност по отношение на широк спектър от въпроси от социален, екологичен и здравен характер. В съответствие с целта и задачите на изследването са формулирани хипотезите – 6 конкретни хипотези, които са проверени в хода на емпиричното изследване.

В процеса на решаването на изследователските задачи Жанет Якимова предлага подходи за ефективна комуникация с практико-приложен характер, които са изведени на основата на задълбочени познания в областта на комуникационната теория и мениджмънт, социалната психология, природата на медиите и спецификите на медийното отразяване.

Изследваният от автора проблем е в контекста на традициите в социологията и комуникационните науки, поставящи общественото мнение в центъра на научния интерес. На фона на многобройните изследвания в тази област, Жанет Якимова насочва вниманието си към общественото разбиране като съставна част от мнението.

Немалък брой проучвания има и в областта на комуникацията по темата ГМО, но по отношение на българската медийна реалност авторът предлага актуални наблюдения и значими изводи.

Дисертационното изследване е представено в обем от 298 страници, от които основен текст 285 стр., а в останалата част са представени 172 литературни източници, сред които значителен брой на английски.

Библиографията отразява познанията на автора в областта на комуникационната теория, като са използвани и коректно цитирани актуални научни публикации и проучвания.

Структурата и обемът на представения ми за становище труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ съответстват на изискванията за качествено научно изследване.

Авторът разглежда основните научни теории в областта на общественото разбиране, общественото мнение и публичната комуникация, същността и взаимовръзките на използваните понятия са изяснени. Изследването е интердисциплинарно и авторът демонстрира познания в много научни области – комуникация, когнитивна психология, социална психология, педагогика, социология.

Представени са теоретичните измерения на разбирането като познавателен инструмент, неговите компоненти, а също така социалните потребности от разбиране. Авторът разглежда общественото мнение - неговата същност, роля и функции. Измеренията на публичността са поставени в контекста на комуникационната реалност на XXI век, като е анализирана ролята на социалните мрежи и значението на публичната комуникация за придобиване на социална компетентност.

За стойността на изследването роля има и рефлексията на автора, която е на основата на систематизирани проучвания по отношение на обществените антагонистични реакции към ГМО, законодателството и

регулацията в Европейския съюз и в САЩ, историята на темата за ГМО в България. Изследваните случаи и примери допринасят за детайлното проучване и представяне на темата.

Дисертацията включва собствено изследване на общественото разбиране на ГМО проблематиката в България и комуникационните практики. Емпиричната част на дисертацията цели проследяване на тенденциите в отразяването на темата ГМО в медийното пространство и тяхното влияние при формирането на общественото мнение. Осъществено е проучване на медийно съдържание чрез метода контент анализ.

Относно изследването възниква въпроса защо и по какви критерии са избрани именно тези четири онлайн медии като обект на изследването – в. „Дневник“, в. „24 часа“, в. „Новинар“, информационен сайт „Вести.бг“ и тези две конкретни години – 2011 г. и 2014 г. като изследван период?

По отношение на приносите съществува разминаване във формулировките на автора, представени в дисертацията и в автореферата. Определено подкрепям последната им редакция в автореферата, при която отсъстват като приноси извеждането на „собствени дефиниции на понятията „обществено разбиране“ и „публична комуникация“.

Принос на дисертационния труд е открояването на ролята на общественото разбиране - както в контекста на социалната компетентност, така и като мост към формиране на общественото мнение. Общественозначимите теми като ГМО предполагат специфични комуникационни техники, които да отведат аудиториите до адекватни реакции.

Друг принос на дисертационния труд е в областта на изследването на темата ГМО в българските медии. Интересно би било авторът да продължи проучванията си и да направи сравнителен анализ за следващи периоди,

като проследи динамиката в общественото мнение в България по отношение на ГМО.

Жанет Якимова представя пред научната общност своите изследвания с три научни публикации.

Авторефератът отразява точно и вярно най-важните аспекти на дисертационното изследване.

Дисертационният труд показва, че докторантът притежава задълбочени теоретични знания в областта на обществените комуникации, които отговарят на образователните аспекти на степента „доктор“. Научните и научно – приложни приноси удовлетворяват научните аспекти на исканата степен. Авторът демонстрира способност за самостоятелни научни изследвания.

Дисертацията изчерпателно и комплексно изяснява научно-приложния проблем за комуникацията по темата ГМО.

На основата на положителната ми оценка за дисертационното изследване, за теоретичната подготовка на докторанта и получените научни и научно-приложни приноси, предлагам на членовете на научното жури да гласуват Жанет Георгиева Якимова да придобие образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Журналистика – Връзки с обществеността).

София, 01.09.2017 г.

Изготвил становището:

доц. д-р Мила Серафимова